

Берегиня етнокультурної спадщини Рівненського Полісся

Які ляльки полюбає ваша донька чи внучка – Барбі, Монстер Хай, Лол, пупсів чи з інших колекцій? А якими гралася ви? Чи пам'ятаєте свою першу ляльку? Я пам'ятаю, її зробила мама. Напевно, тому й була найулюбленішою. Ця іграшка також відіграла значну роль у житті героїні цієї розповіді.

Доля Тетяну ГЕЦЬКО (САВОЧКУ) зі Степаня, знаючи, скільки стрімких поворотів підготувало для неї життя, почала гартувати змалечку. Мама зосталася вдовою, коли донечки були ще крихітними: Лідочці було 8 місяців, Тетяні – трошки більше року. Довелося піднімати їх самотужки. Скрутно було. Дівчатка зростали разом, гралася ляльками, які вона їм робила, одягалися в платтячка, які теж шила матуся. Були нерозливвода, отож і у школу пішли разом. Ще й досі багато хто в селищі вважає їх близнючками.

У школі Тетянка дуже любила малювати, шити, вишивати, ліпити, захоплювалась літературою. Ніколи не доводилося бувати в ляльковому театрі, а так хотілося... Коли навчалася в 3 класі, сестрички вирішили створити свій театр. Купили маленьку книжечку з казкою (дешевенькі тоді були – по 3 копійки). Розподілили ролі, записали на клатках паперу слова,

роздали акторам (ровесники-родичі й сусідські дітлахи), навіть квитки по 10 копійок продали сусідам, що полюбили сходитися на вечорниці до їхньої хати. Пошили вбрання для героїв казок, намалювали й повірізували з паперу та картону потрібні декорації, закріпили їх на столі, самі залізли під стіл, накривши капою, що сягала підлоги. Лялькова вистава почалася. Все йшло за планом, аж доки черга дійшла до найменшого артиста, який ще й читати не вмів, тому всі інші намагалися йому підказати: «Сергіюку, тепер ти кажи грубим голосом: я сірий вовк, я нікого не боюся». Хлопчик слухняно повторював слово в слово: «Сергіюку, тепер ти...». Артисти сміялися, сердилися, довго намагалися різними способами втовкмачити йому, що повторювати, а що ні, аж доки капа – імпровізована завіса – з декораціями зсунулася зі столу на підлогу, оголивши увесь бекстейдж. Актори зашарілися від сорому, та раптом застигли від побаченого – глядачі, старенькі люди, вочевидь, стомившись від паузи, що затягнулася, су-

мирно похропували на дивані, закинувши голови. Прем'єра зазнала фіаско.

Дівчатка гарно вчилися, мріяли стати лікарями. Того хотіла й мама. Поступати поїхали в Петрозаводськ. Проте не судилося. Повернулися додому, працювали в побуткомбінат. Якщо випадала нагода, цікавість кликала за швейну машинку або ж у

Єдиною вітхою для неї були діти: син Павлик і донька Катруся, яких і викохала сама, дала й освіту. Ото вже милували око степанців синочкові вишивані сорочки та доньчині українські костюми, щоразу нові, привабливіші. Та й себе не забувала – на свята цівла як маківка у власноруч пошитих й оздоблених шатах, притаманних лише Степаню. Стали народну майстриню

культури. Мала великий успіх. У 2009 році запропонували працювати в Степанському БДМ, де Тетяна Павлівна почала навчати дітей бісерному рукоділлю, ручному ткацтву, занизуванню, вишиванню, тістопластиці, пошиттю м'якої іграшки (то були звірята, ляльки-мотанки, ляльки текстильні інтер'єрні, ляльки-берегині, казкові персонажі), вела й інші гуртки творчого спрямування. Також змогла по-справжньому зайнятися писанкарством, яке полюбила й практикувала ще зі школи. Роботи мисткині та її учнів виставляли та завоювали нагороди на районних, обласних, всеукраїнських виставках, конкурсах і фестивалях мистецтв, захищаючи честь Степаня, Сарненщини та Рівненщини. Про пані Тетяну писали в пресі, знімали відео «Азбука ремесел», без її участі не проходили музейні гостини, акції «Мистецтво одного села», огляди-конкур-

нагороджували за збереження та популяризацію етнокультурної спадщини Рівненського Полісся. Вона проводила майстер-класи. А у 2010-му пані Тетяна отримала звання «Жінка року» в номінації «Творчі професії». Щорічний традиційний фестиваль колядок і щедрівок «Степанський різдвяний зорепад» також не обходився без участі нашої лялькарки. Цього року фестиваль проводили онлайн, проте 33 колективи-учасники з різних куточків України отримали сувеніри – ляльки-мотанки, з любов'ю виготовлені тендітними руками пані Тетяни. Це обереги, пам'ять, символ і дух древнього Степаня, передає пані Тетяною Павлівною через використання автентичного степанського костюму, кольорів, матеріалів й орнаментів. Минуло вже майже 2 місяці після фестивалю, але й досі пані Тетяна отримує щірі слова вдячності у соцмережах за свої сувеніри. Вироби й оригінальні місцеві костюми, створені Тетяною Гецько, є, звичайно, і за межами неньки України. Ось така вона, Степанська лялькарка Тетяна Гецько.

Та все ж не обійдемося без ложки дьогтю в цій бочці меду. Зараз Тетяна стоїть на обліку в Центрі зайнятості як безробітна. Бо через фінансову скруту адміністрації довелося звільнити 50% працівників БДМ. Під скорочення потрапила й 45-річна Тетяна. Тож чи буде тепер кому вчити степанських дівчаток берегти й розвивати автентичну народну спадщину, передавати їм любов і доброту? Бо ж ляльки можуть робити лише добрі люди. Адже лялька – це завжди радість і щастя.

Тамара СТАНКОВА,
член НСЖУ.

руках з'являлася голка, залишаючи на тканині дивовижні квіти й узор. Згодом взяли ученицею. Незабаром і сама стала швачкою. Далі – раннє заміжжя. На жаль, доля не зробила її щасливою в парі.

помічати. Перша персональна виставка відбулася з ініціативи тодішнього очільника відділу культури Сарненської райдержадміністрації Віктора Торчика в районному Будинку

си сільських, селищних культурно-дозвіллевих комплексів «Житєдайне джерело Полісся», «Троєцькі забави», всеукраїнські мистецькі конкурси тощо. Майстриню неодноразово

Р.С. Душевна щедрість, доброта й майстерність лялькарки залишаються потрібними. Цими днями її знову запропонували представляти свої вироби на виставці в Рівненській обласній науковій бібліотеці, ще й попросили провести майстер-клас із бісероплетіння.